

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/28/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122207214
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122207214.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa matky A. C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, E., zastúpenej advokátkou JUDr. Luciou Sukopovou, Františkánska 5, Trnava a otca F. G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, E., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Krahulec, s.r.o., so sídlom Hlavná 25, Trnava, o návrhu matky na zmenu úpravy styku otca s maloletým a o zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 7. marca 2023, č.k. 33P/22/2022-115, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. konanie zastavil a výrokom II. uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť otcovi k rukám jeho právneho zástupcu náhradu trov konania vo výške 330,27 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že matka maloletého A. sa návrhom, doručeným súdu dňa 14.11.2022, domáhala zmeny aktuálnej úpravy styku otca s dieťaťom tak, aby ich stretávanie nebolo vôbec súdom upravené a zvýšenia výživného zo sumy 130 eur na 300 eur mesačne z dôvodiac tým, že od poslednej úpravy práv a povinností došlo k podstatnej zmene pomerov, ktoré vyžadujú zmenenú úpravu. Dôvodila, že syn si už od malička s otcom nerozumie a nemajú spolu blízky vzťah, matka by vraj bola najradšej, keby sa s otcom bezproblémovo stretol v zmysle aktuálneho súdneho rozhodnutia, aby nemusela riešiť synovo negatívne nastavenie voči nemu, ale napriek prebiehajúcemu výkonu rozhodnutia ohľadom poslednej úpravy styku, počas ktorého boli matke opakovane ukladané vysoké pokuty, nedokáže zvrátiť názor dieťaťa. V zime v roku 2019, asi mesiac po skončení súdno-znaleckého dokazovania, u maloletého prepukla obsedantno - kompulzívna porucha, a jej prejavy sa zhoršili po tom, čo mal syn s otcom viacero incidentov, naopak obmedzenie kontaktu s otcom a zníženie tlaku na stretnutie viedlo podľa matky k zlepšeniu zdravotného stavu A.. Nakoľko však otec naďalej trvá na výkone súdneho rozhodnutia, ktoré už dlhší čas považuje matka za úplne neaktuálne, nereálne vzhľadom na ochorenie a vek dieťaťa, bola nútená podať návrh na zmenu súdneho rozhodnutia. Okrem výsluchu A. navrhla, ak by otec nesúhlasil s návrhom, zrealizovať znalecký posudok na A., a to znalcom z odboru detskej psychiatrie a psychológie. Otec s návrhom nesúhlasil, veľmi by si želal byť v riadnom kontakte so synom, aby sa upravený styk realizoval a chcel by ostať s A. niekedy pri stretnutí aj sám, s čím by podľa otca nemal syn žiadny problém. Po poslednom stretnutí 01.09.2022 otec A. už tento rok nevidel, lebo matka nie je ochotná a schopná pochopiť jeho rolu otca v živote ich dieťaťa. Poukázal na manipulačné správanie matky voči synovi, pričom s matkou sa podľa otca nedá komunikovať a ani

s ním nekomunikuje, neplní si riadne a načas ani informačnú povinnosť a neinformuje ho o podstatných veciach o synovi.

3. Súd zistil, že dňa 23.04.2021, teda po 3 mesiacoch od právoplatnosti rozsudku súdu č.k. 11P/2/2019-607 zo dňa 21.05.2020 v spojení s opravným uznesením zo dňa 01.06.2020 a rozhodnutím odvolacieho súdu zo dňa 15.12.2020 vo výroku o úprave styku právoplatnom 15.01.2021, podala matka návrh na zmenu úpravy tohto styku otca s dieťaťom, keď žiadala zúžiť rozsah stretávania, toto konanie bolo po späťvzatí návrhu matkou zastavené. Ďalší návrh podala matka dňa 22.11.2021 a tiež ním navrhovala okrem iného zmeniť úpravu stretávania otca s dieťaťom, aj toto konanie skončilo dňa 23.03.2022 jeho zastavením, lebo matka zobrala návrh späť. Obe zastavujúce obsahovali výrok o trovách konania bez priznania nároku ktorémukoľvek účastníkovi. V prejednávanej veci na pojednávaní dňa 15.12.2022 súd vyslúchol maloletého bez účasti rodičov, na tento názor dieťaťa prihliadol a vyslovil, že v jeho najlepšom záujme je zachovanie a podporovanie súčasnej úpravy stretávania otca s ním, kedy otec má o realizovanie styku so synom záujem, chlapec dospieva a potrebuje mužský vzor reprezentovaný v jeho živote tiež otcom. Nebolo by správne ani možné neupraviť stretávanie tak ako to navrhovala matka. Chlapec sa na súde vyjadril, že pri výsluchu sa cítil dobre, avšak nerád by sa zúčastnil ďalších pohovorov u psychológa pri znaleckom skúmaní. S týmto názorom boli rodičia oboznámení. Navrhovateľka požiadala následne o odročenie pojednávania za účelom prehodnotenia svojho návrhu a dňa 02.01.2023 oznámila, že napriek vyslovenému názoru dieťaťa, ktorý matke po výsluchu prezentovalo, že sa s otcom stretávať nechce, lebo je z neho v strese, kedy sa zhoršujú prejavy obsedantno- kompulzívnej poruchy, rešpektujúc právny názor súdu na vec, zobrala návrh v celom rozsahu späť aj s návrhom na zvýšenie výživného, nakoľko pokladá za nehospodárne v konaní pokračovať, keď ani po jasnom vyjadrení názoru maloletého dieťaťa sa pohľad súdu na vec nezmenil. Ostatní účastníci so späťvzatím návrhu súhlasili, otec si však zároveň uplatnil nárok na náhradu trov konania podľa § 55 CMP, lebo to považoval za spravodlivé. Zdôraznil, že ide už o tretí návrh matky na zmenu úpravy styku, pričom matka dlhodobo nerešpektuje aktuálne rozhodnutie a mári stretávanie dieťaťa s otcom. Takéto konanie matky označil za šikanózne, lebo v priebehu 22 mesiacov od právoplatnosti rozsudku vo veci úpravy styku podala tri návrhy na súd na zmenu úpravy stretávania otca s dieťaťom, ktoré vždy napokon zobrala späť a konanie skončilo zastavením.

4. Súd prvej inštancie podľa § 29 CMP konanie zastavil a zároveň rozhodol o trovách konania podľa § 55 CMP, majúc za to, že s ohľadom na okolnosti prípadu je spravodlivé otcovi priznať proti matke náhradu trov konania. Dôvodil, že generálna klauzula formulovaná v § 52 CMP vychádza z predpokladu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Touto formuláciou sa okrem iného zdôrazňuje výnimočnosť uplatňovania nároku na náhradu trov konania v prípadoch, ak to zákon výslovne pripúšťa. Aplikácia tohto ustanovenia, ktoré predstavuje tzv. materiálny korektív, prichádza do úvahy za predpokladu, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Nakoľko takéto rozhodnutie predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla, musí byť takéto výnimka náležite odôvodnená. Keďže súd vyhodnotil, že sú tu okolnosti, s ohľadom na ktoré je spravodlivé náhradu trov konania priznať, vopred upozornil na túto skutočnosť matku a dal jej priestor na predstavenie prípadných opačných argumentov voči tvrdeniam otca, ktoré však súd nepresvedčili o dôvodnosti ňou podaného návrhu, tretieho v poradí za necelé dva roky s obdobným petitom (zúženie úpravy, resp. neupravenie styku) a s rovnakým výsledkom spočívajúcim v zastavení konania pre späťvzatie návrhu. Matka sa bránila, považujúc návrh otca na náhradu trov konania za šikanózne a absurdný, lebo jeho zastúpenie advokátom nebolo v tomto konaní povinné. Dôvodila, že otec si je vedomý jeho odmietania zo strany dieťaťa a viní z toho matku, A. je vo veku, kedy by súd mal na jeho názor prihliadať a pri vyhodnotení jeho najlepšieho záujmu prejavený názor maloletého zohľadniť. Napriek jasne vyjadrenému názoru maloletého na pojednávaní dňa 15.12.2022, súd oboznámil účastníkov so svojím predbežným právnym názorom, že nie je dôvod nič v aktuálne nastavenom stretávaní podľa platného rozsudku meniť. A. sa tiež vyjadril, že už by chcel mať pokoj a neriešiť psychológa, čo matka chápe a spolu s maloletým dúfali, že jeho názor bude súdom zohľadnený. Všetky tri návrhy na zmenu úpravy styku podávala v záujme maloletého, aby sa jeho životná situácia zlepšila, no zároveň nechcela, aby sa psychický stav dieťaťa zhoršil, tak návrhy zobrala späť, nebolo v jej úmysle návrhmi šikanovať otca. Za šikanózne považuje matka skôr konanie otca, ktorý, vedomý si situácie, že maloletý ho dlhodobo konzistentne odmieta, nechce sa s ním stretávať, je v citlivom pubertálnom veku, trvá na výkone súdneho rozhodnutia, na matku podal trestné oznámenie o marení výkonu úradného rozhodnutia, hoci chlapec nemá k otcovi pozitívny vzťah a má dlhodobo nezmenený názor na stretávanie s otcom. Za tejto situácie nevidela matka žiadny dôvod na to, aby bola otcovi

priznaná náhrada trov súdneho konania. Súd prvej inštancie konštatoval, že okolnosti, keď je možné druhému účastníkovi nárok na náhradu trov konania priznať, môžu spočívať aj v opakovane podávaných nedôvodných návrhoch na zmenu úpravy styku, pričom v danej veci navrhovaná úprava (aby styk ostal neupravený) neprichádzala do úvahy, nakoľko otec na úprave styku trvá, čo bolo zrejmé i matke ako navrhovateľke, keďže sa vedie konanie o výkon rozhodnutia upravujúceho stretávanie otca s A.. Súd sa stotožnil s návrhom otca na výnimočné priznanie trov tohto konania, lebo matka podala šikanózný návrh, kvôli ktorému sa dostavili účastníci na súd, vypočulo sa i maloleté dieťa, pričom súd zistil, že v podstate k žiadnej zmene v pomeroch účastníkov nedošlo, lebo dieťa naďalej pod vplyvom matky bezdôvodne styk s otcom odmieta a otec sa zúfalo snaží motivovať syna k stretávaniu. Tretíkrát skončilo konanie o návrhu matky na úpravu pomerov rodičov k maloletému A. rovnako, a to zastavením konania z dôvodu späťvzatia jej návrhu. Otec má právo byť v konaní zastúpený advokátom, preto má právo i na náhradu trov tohto konania, ktoré vynaložil v súvislosti so spravodlivým bránením svojich rodičovských práv. Vzhľadom na uvedené výnimočné okolnosti prípadu, rovnako aj z dôvodu istého „odradenia“ matky od podávania takýchto šikanóznych návrhov, súd rozhodol aplikujúc ustanovenie § 55 CMP a zaviazal matku na ich náhradu vo výške uvedenej v II. výroku tohto uznesenia.

5. Proti tomuto uzneseniu, výlučne čo do výroku o trovách konania, podala matka v zákonnej lehote odvolanie. Rozhodnutie matka nepovažuje za dôvodné, poukazuje na to, že v septembri 2021 zobrala späť návrh na zmenu úpravy styku maloletého s otcom z dôvodu, že v priebehu letných prázdnin 2021 došlo k zlepšeniu zdravotného stavu maloletého, nástup do novej školy prebehol v poriadku, a matka nechcela tento zlepšený stav narušiť prebiehajúcim súdnym konaním, v ktorom otec sporoval psychický stav dieťaťa a matka predpokladala, že súdne konanie by sa nezaobišlo bez vypočutia maloletého psychológom, resp. súdnym znalcom, čo by mohlo jeho stav zhoršiť. V marci 2022 zobrala matka návrh späť po konzultácii so svojou právnou zástupkyňou po odročenom pojednávaní dňa 09.03.2022, keď vyhodnotila tento krok ako najvhodnejší, vzhľadom na právny názor konajúcej sudkyne, ktorý táto oznámila na prvom pojednávaní. Návrh však navrhovateľka podala z dôvodu, že maloletý nechcel absolvovať stretávania s otcom a jeho zdravotný stav sa zhoršoval pri vyvíjaní tlaku na stretnutia. Matka teda nepodala návrh zjavne bezdôvodne, či šikanózne, ale v záujme maloletého. V tomto poslednom konaní súd na pojednávaní zisťoval názor maloletého A., súd ale napriek jasne vyjadrenému názoru maloletého oboznámil účastníkov so svojím predbežným právnym názorom, že nie je dôvod nič v stretávaní meniť. Samotný názor maloletého na stretávanie súd neoboznánil, informoval však účastníkov o tom, že maloletý už nechce absolvovať žiadne znalecké vyšetrenie a už by chcel mať pokoj. Tento názor dieťaťa matka rešpektuje, napriek vyjadrenému názoru (po výsluchu syn matke povedal, že uviedol súdu, že sa nechce stretávať s otcom), ktorý názor matka považuje za konzistentný a dlhodobý, súd stále nevidel dôvod na zmenu aktuálneho stretávania, hoci aktuálna úprava A. evidentne nevyhovuje, s otcom sa už stretávať nechce a cca 3 roky trpí obsedantno-kompulzívnou poruchou, ktorej prejavy sa zhoršujú v strese, teda aj vtedy, keď sa má stretnúť s otcom. Súd zároveň matku poučil, že nechce vykonať ani znalecké dokazovanie, nakoľko toto maloletý rázne odmietol. Súd bližšie neuviedol prečo nezohľadnil a neakceptoval názor maloletého, hoci vzhľadom na vek, introvertnú povahu dieťaťa, s podozrením na poruchu autistického spektra už vyjadrenie pred súdom bolo pre neho pomerne náročné a v nasledujúcich dňoch ešte tento zážitok spracovával. Matka prikladá lekársku správu od pediatričky maloletého, z ktorej je zrejmé, že po zrealizovanom výsluchu na súde sa jeho stav zdekompenzoval. Maloletý mal byť následne vypočutý v trestnom konaní (marenie výkonu úradného rozhodnutia, konanie iniciované otcom maloletého) avšak vzhľadom na jeho stav bol výsluch na polícii zrušený a maloletý bude znalecky vyšetrený. Za daných okolností bolo pokračovanie v súdnom konaní úplne nehospodárne a nemalo žiadny zmysel. Matka v súlade s predbežným právnym názorom súdu akceptovala, že maloletý odmietal znalecké vyšetrenie, v ktorom by nič iné nepovedal, než už vyjadril na súde a síce, že sa s otcom nechce stretávať. Súd nesprávne posúdil, že v podstate k žiadnej zmene v pomeroch nedošlo, lebo dieťa naďalej pod vplyvom matky bezdôvodne styk s otcom odmieta, súd absolútne nezohľadnil zhoršený psychický stav maloletého (diagnostikovaná obsedantno-kompulzívná porucha, podozrenie na poruchu autistického spektra) ktoré skutočnosťami neboli známe v pôvodnom konaní. Nie je tiež zrejmé, ako súd dospel k tak jednoznačnému záveru, že ide o vplyv matky a že ide o bezdôvodné odmietanie. Matka trvá na tom, že jej návrh bol podaný dôvodne, zdravotný stav dieťaťa sa zhoršil a dôvodné bolo aj zvýšenie výživného už len uplynutím času od posledného rozhodnutia. Nerešpektovaním názoru maloletého a snahou o odradenie matky od podávania matky takýchto návrhov, súd akoby chcel povedať, že je jedno, ako sa maloletý cíti, ako vníma stretávanie s otcom, súd jeho názory a pocity nezaujímajú. Náhrada trov konania otcovi má byť pre matku sankciou za to, že si dovoľila v záujme maloletého návrh podať. Navyše sa súd s dôvodmi uvádzanými matkou bližšie

nevysporiadal, v dôsledku čoho je rozhodnutie nezrozumiteľné. Navrhla preto napadnuté rozhodnutie zmeniť a náhradu trov konania nepriznať žiadnemu účastníkovi.

6. Otec v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu odkázal na skutočnosti uvedené v jeho vyjadrení k späťvzatiu návrhu a vo vyjadrení zo dňa 07.12.2022. Poukázal najmä na zistenia znalcov o manipulácii maloletého A. matkou, na zistenia znalkyne J. A., týkajúce sa matky, že „je to jej povaha a boj, ktorý vedie proti otcovi, matka robí obštrukcie, snaží sa, aby vzťah maloletého k otcovi nebol sýtený emočne, možno hovoriť o účelovosti správania matky v konflikte s otcom, lebo stretávanie sa s otcom je pre matku vážny konflikt, bola by najradšej, keby otec v živote maloletého nebol, to je jednoznačné z rozhovorov a pozorovaní“. Otec tiež poukázal na neochotu matky plniť právoplatné súdne rozhodnutie. Pokiaľ ide o tvrdenie matky, že súd neuviedol, prečo nezohľadnil názor maloletého, toto je nepravdivé. Súd k názoru maloletého A. prihliadol a svoje hodnotenie aj riadne vysvetlil v bode 4, takisto sa k tejto otázke vyjadril v bode 3 a v bode 13 uznesenia. Súd maloletého vypočul, jeho vypočutie riadne vyhodnotil a v odôvodnení uznesenia vysvetlil. Súd riadne prihliadol na názor vyslovený maloletým, nie je však povinný ho bezpodmienečne v celom rozsahu akceptovať, ako sa na to zrejme spoliehala matka. Matka by chcela dosiahnuť zmenu súdneho rozhodnutia z roku 2019 bez toho, aby súdy procesnými predpismi predpokladaným spôsobom (teda aj prípadným znaleckým posudkom) zistili skutkový stav. Matka po prvom oboznámení s právnym názorom súdu, argumentujúc ochranou maloletého pred znaleckým skúmaním, berie návrhy na začatie konania späť a súd ani nemôže nariadiť dokazovanie a rozhodovať o veci samej. Otec je toho názoru, že ak sa aj zdravotný stav maloletého v jednotlivých obdobiach zhoršil, mohol byť príčinou negativizujúci vplyv matky. Navyše matka zobrala svoj návrh späť aj v časti o zvýšenie výživného, hoci v tejto časti mohol byť jej návrh úspešný minimálne v nejakej časti, keď otec aj súd konštatovali, že podmienka zmeny pomerov vo vzťahu k výživnému bola splnená už len uplynutím času. Matka v odvolaní robí záver, že uloženie povinnosti na náhradu trov konania otcovi má byť pre ňu sankciou za to, že si dovolila podať návrh na súd v záujme maloletého syna. Matka by však mala rešpektovať rozhodnutie súdu o stretávaní sa so synom, ktorého vydaniu predchádzalo súdne konanie, v ktorom súd zistil, že je v záujme maloletého rozvíjať a podporovať jeho vzťah s otcom. Predchádzajúce dva návrhy na zúženie styku otca so synom a ani návrh na vydanie rozhodnutia v predmetnom konaní, ktorým by matka dosiahla aj de iure vylúčenie stretávania otca so synom, nebol návrhom podaným v záujme dieťaťa, ale v záujme matky, podľa zistení znalkyne možno hovoriť o účelovosti. Matka namiesto rešpektovania a plnenia právoplatného rozsudku zo dňa 21.05.2020 sa opakovane snaží podávanými návrhmi dosiahnuť zrušenie rozhodnutia upravujúceho stretávanie otca so synom. Právo podať návrh na súd matke uprieť nemožno, ale okolnosti podania a späťvzatia návrhov svojou výnimočnosťou zakladajú spravodlivosť priznania trov konania otcovi. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.

7. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že rozhodnutie ponecháva na zvážení súdu.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 7 ods. 1 CMP, § 359 CSP, § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 357 písm. m/ CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

9. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o nároku na náhradu trov konania, ktorým súd prvej inštancie otcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči matke a to v súlade s ustanovením § 55 CMP. Odvolacím dôvodom tu bolo tvrdenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnych skutkových zisteniach, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a zároveň je nepreskúmateľné. Odvolací súd však žiadne vytykané pochybenie súdu nezistil.

10. Podľa § 49 ods. 1 CMP účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu a jeho zástupcovi, ak nejde o trovy konania, ktoré platí štát.

11. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 53 CMP v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

13. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

14. V danom prípade, súd prvej inštancie na návrh otcovi priznal proti matke náhradu trov tohto konania, keď toto považoval s ohľadom na okolnosti prípadu za spravodlivé. Konštatoval, že okolnosti, keď je možné druhému účastníkovi nárok na náhradu trov konania priznať, môžu spočívať aj v opakovane podávaných nedôvodných návrhoch na zmenu úpravy styku, pričom v danej veci navrhovaná úprava matky, aby styk ostal neupravený, neprichádzala do úvahy, nakoľko otec na úprave styku trvá, čo bolo zrejmé i matke ako navrhovateľke, keďže sa vedie konanie o výkon rozhodnutia upravujúceho stretávanie otca s A.. Súd mal za to, že matka podala šikanózný návrh, kvôli ktorému sa dostavili účastníci na súd, vypočulo sa i maloleté dieťa, pričom súd zistil, že v podstate k žiadnej zmene v pomeroch účastníkov nedošlo a už tretíkrát skončilo konanie o takomto návrhu matky zastavením konania z dôvodu späťvzatia jej návrhu, kedy otec musel vynaložiť v súvislosti so spravodlivým bránením svojich rodičovských práv trovy na advokáta, na ktorého mal právo. Vzhľadom na tieto výnimočné okolnosti prípadu, rovnako aj z dôvodu odradenia matky od podávania šikanóznych návrhov súd rozhodol o trovách aplikujúc ustanovenie § 55 CMP.

15. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, obsahu matkinho odvolania ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel záveru, že súd prvej inštancie v časti rozhodnutia o náhrade trov štátu dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie správne, pričom je zároveň aj dostatočne a logicky zdôvodnené. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v odôvodnení napadnutého uznesenia a ani s prihliadnutím na odvolaciu argumentáciu matky nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od záverov prvoinštančného súdu, ktorý sa už vysporiadal aj s prevažnou časťou jej argumentácie obsiahnutou v odvolaní. Odvolací súd však dopĺňa nasledovné:

16. V mimosporových konaniach v zásade medzi účastníkmi nie je charakteristický spor o právo, ide o konania svojou povahou osobité, v ktorých súdy realizujú verejnú moc pri poskytovaní právnej ochrany, a to z úradnej povinnosti s cieľom ochrany práva účastníkov pri súčasnom presadzovaní verejného záujmu. V typických mimosporových konaniach preto platí, že každý z účastníkov si hradí trovy konania sám (§ 49 CMP) a žiaden z nich nemá nárok na ich náhradu od iného účastníka (§ 52 CMP). Ustanovenie § 55 CMP upravuje moderačné právo súdu pri náhrade trov konania, umožňujúce náhradu trov konania výnimočne priznať vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

17. Vychádzajúc z obsahu spisového materiálu odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že o taký prípad sa jedná aj v prejednávanej veci a postup súdu prvej inštancie, ktorým v súlade s ust. § 55 CMP zaviazal matku k povinnosti nahradiť otcovi trovy konania, bol objektívne možný a s ohľadom na okolnosti prípadu aj dôvodný. Správne poukázal na skutočnosť, kedy matka v krátkom časovom slede podala už tri návrhy na zmenu úpravy styku otca s maloletým s tým, že žiadne konanie napokon nevedlo k meritórnemu rozhodnutiu z dôvodu jej späťvzatia návrhov. Každý raz sa otec musí v konaní brániť, pretože má eminentný záujem so synom sa stretávať, pričom matka marí ich stretávanie, nerešpektuje právoplatné rozhodnutie súdu a neostáva mu iné, než domáhať sa výkonu rozhodnutia. Aj odvolací súd mal za to, že matka opakovaným podávaním obdobných návrhov na súd v krátkom časovom slede bez toho, aby reálne mala záujem na vydaní meritórneho rozhodnutia (čo je zrejmé z toho, že všetky konania boli zastavené z dôvodu jej späťvzatia návrhu) bezdôvodne vyvoláva súdne konania. V predmetnom konaní o návrhu matky využil otec svoje právo a nechal sa zastúpiť rovnako ako matka advokátom, v súvislosti s čím mu vznikli náklady a vzhľadom na opísané okolnosti by bolo nespravodlivé, aby ich mal platiť on. Keďže si ich náhradu pred súdom prvej inštancie uplatnil, súd správne rozhodol tak, že matku zaviazal tieto trovy mu nahradiť.

18. Z podaného odvolania vyplýva, že matka prenáša zodpovednosť za zastavenie konania na prvoinštančný súd, ktorému v odvolaní vytyka, že zisťoval názor maloletého, ale ho nerešpektoval, keď

napriek jasne vyjadrenému názoru maloletého oboznámil účastníkov so svojim predbežným právnym názorom, že nie je dôvod nič v stretávaní meniť (čo malo napokon viesť k jej späťvzatiu). Súd prvej inštancie však postupoval správne a zákonne, keď aplikoval ust. § 181 ods. 2 CSP a oboznámil účastníkov s predbežným posúdením veci, rovnako ani v procese výsluchu maloletého neboli zistené žiadne nedostatky. Späťvzatie návrhu bolo výlučne matkiným rozhodnutím, ktoré zrejme vyplynulo zo skutočnosti, že súdne konanie sa v dôsledku vykonaného dokazovania nevyvíjalo smerom, ktorý bol pre ňu želateľný. Správne v tejto súvislosti aj otec poukázal na to, že matka by chcela dosiahnuť zmenu súdneho rozhodnutia z roku 2019 bez toho, aby súd procesnými predpismi predpokladaným spôsobom (teda aj prípadným znaleckým posudkom) zistil skutkový stav a po prvom oboznámení s právnym názorom súdu, argumentujúc ochranou maloletého pred znaleckým skúmaním, berie návrhy na začatie konania späť, takže súd ani nemôže nariadiť dokazovanie a rozhodovať o veci samej.

19. Podľa názoru odvolateľky jasne prejavená vôľa maloletého nestýkať sa s otcom vôbec, by mala byť dôvodom pre zmenu súdneho rozhodnutia o úprave styku v zmysle ňou podaného návrhu, v čom jej však nemožno dať za pravdu. Je úlohou súdu, aby vyhodnotil obsah výpovede maloletého a v kontexte s ďalšími dôkazmi vyvodil z neho právne závery rešpektujúc príslušné ustanovenia Zákona o rodine, medzinárodné zmluvy, ktorými je SR viazaná ako aj judikatúru ESLP vo veciach maloletých. Odvolací súd pripomína, že z práva na spravodlivý súdny proces pre stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, a ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

20. V prejednávanej veci nemôže nijako obstať ani argumentácia matky, že k späťvzatiu návrhu ju viedol najlepší záujem maloletého. Matka zrejme opomína, že v konaní sa okrem zmeny úpravy styku domáhala aj zvýšenia výživného, pričom ani zo späťvzatia návrhu ani z podaného odvolania nie je možné vyvodiť žiadne dôvody, pre ktoré by matka mohla považovať pokračovanie konania o zvýšenie výživného za rozporné s najlepším záujmom maloletého A..

21. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd uzatvára, že v postupe ani rozhodnutí súdu prvej inštancie nezistil žiadne pochybenie a zároveň súd svoje rozhodnutie dostatočným a logickým spôsobom odôvodnil, preto rozhodnutie v odvolaní napadnutom výroku II podľa § 387 ods. 2 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil, považujúc aj výšku priznanej náhrady (osobitne odvolateľkou nespochybnenú) za správnu a súladnú s právnymi predpismi. Pre úplnosť súd uvádza, že odvolateľkou doložené listinné dôkazy osvedčujúce zdravotné problémy maloletého (prípis OR PZ v Trnave zo dňa 08.03.2023, lekársky nález zo dňa 07.02.2023, správa Národného ústavu detských chorôb zo dňa 07.03.2023) sú pre toto rozhodnutie odvolacieho súdu irelevantné, preto sa nimi ani nezaoberal.

22. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol za použitia ustanovenia § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V tomto prípade súd na rozhodnutie § 55 CMP neaplikoval, nakoľko jeho aplikácia prichádza do úvahy jedine na návrh účastníka konania a v odvolacom konaní otec návrh na náhradu trov konania nepodal.

23. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).